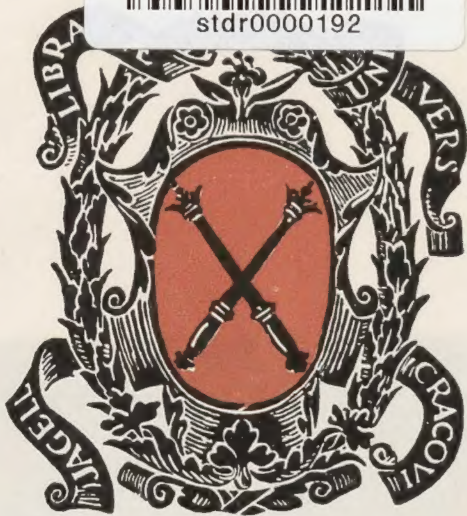

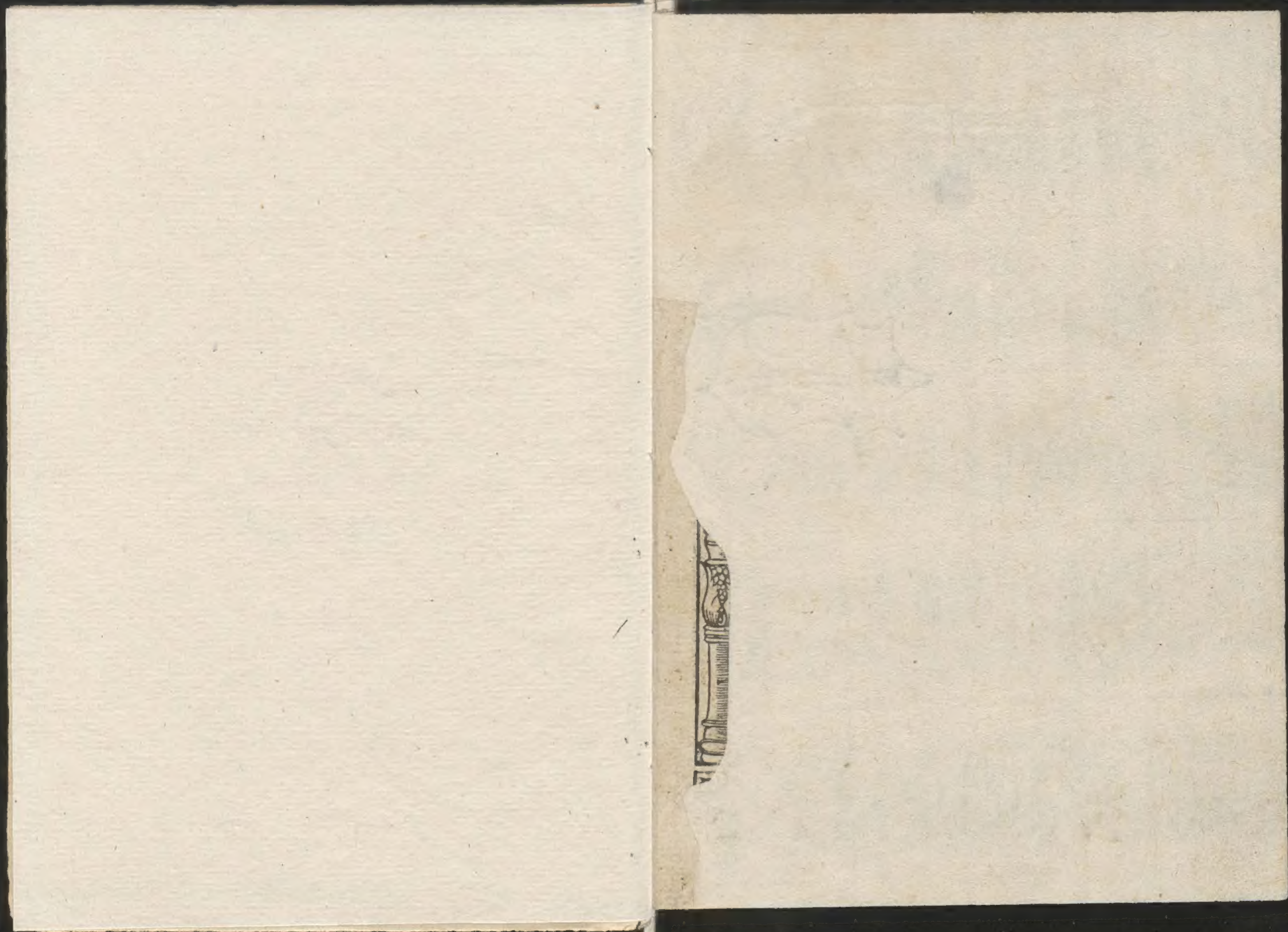

Cim

Polski Hortulus

[Kraków, Mat. Szarffenberg, c. 1540]

Not. in calce

…awde powiádam tobie / iż ty
… / drzewiey niż kur głos dwá
… sie rázy masz mie záprzeć. A
… iął mowić. Choć bych też
…at pospołu vmrzeć / nie záprze
…ákież też y wszytcy mowili. Y
…olwárku ktore imie było Jet-
…ekł zwolenikom swoim. Siedz-
…a będę modlił. Y wziął Pio-
…á y Janá z sobą / y náczął sie
… / y rzekł im. Smętna iest du-
…do śmierci! Cirpcie tu … czuy-
…odszedł máłudko padł ná zie-
…ł sie / iż … by mogło być o-
…ego godziná / y rzekł. Miły
…o tobie podobno iest / oddal
…mnie / ále nie co ia chcę / ále
…szedł y nálazł ie śpiące. Y
… Szymunie y za śpisz / y nie-
… łny czuć zemną. Czuy-
… byście niewesszli wpoku-
… iest ále ciáło niemoc-
…e odszedszy modlił sie tąż
… wroćiwszy sie znowu / ná-

lazł ie ſpiącé. Bowiem oc
ż ony/ á niewiedzieli co m
ie mu. J przyſſedł trzeći r
ſpićie á odpoczywaycie.
godziná oto ſyn człowiec
wręce grzeſſnych. Wſtańćie
ktory mie wyda bliſko ieſt.
ſſcze mowił/ przyſſedł Juda
den ze dwunaśćie / á ſnim
z mieczmi y włoczniámi poſ
ſſych kápłanow/ y náuczon
A dał był zdraycá známie
Ktoregoć kolwie ia pocáł
trzymaycież go / á wied
gdy przyſſedł / natyc
kniemu rzekł. Bądź / pozd
J pocáłował go. A oni
y ieli go. A ieden niektory
wniąwſſy miecz / vderzył
kápłaná/ y vćiął mu
iąc Jeſus rzekł im. Já
ſſliśćie z mieczmi y zw
mie/ záwſſem był v wa
iąc/ á nie ieliśćie mie/ á

piſmá. Tedy zwolennicy ie° opuśćiwſſy go/
wſſytcy [illegible] li. A młodzieniec niektory ná-
sl[illegible]ował iego odziány przeſćierádłem ná
nagie/ y ieli go. A on oſtáwiwſſy przeſćie-
rádło nágo v[illegible]iekł od nich. J przywiedli
Jeſuſá przed [illegible]awyſſego kápłaná/ zeſſli ſie
wſſytcy kápłani y náuczeni y ſtárſſy. A
[illegible]łtadále[illegible] náśládował go áż wnątrz
[illegible] nawyſſe° kápłaná/ y śiedział zſłu
[illegible]gniay grzał ſie. A nawyżſſy ká-
płani y wſſytek rádá / ſſukáli náprzećiw
Jeſuſowi świá[illegible]twá / iż by go ná śmierć
zdáli/ á nienaydowáli. Bowiem wiele ich
świádectwá fałſſywe mowili náprzećiw ie-
mu/ á nie były świádectwá ſłuſſne. A nie-
ktorzy [illegible]owſtawſſy dawáli fałſſywe świá-
dectw[illegible] przećiw ie° mowiąc. Bowiemeſ-
my my ſłyſſeli iego mowiąc. Ja ſkáżę ko-
śćioł ten ręką vczyniony/ á po trzech
dniach drugi nie ręką vczyniony zbuduie.
A nie było ſłuſſne świádectwo ich. A pow-
ſtawſſy nawyżſſy kápłan wpoſrzod/ pytał
Jeſuſá mowiąc. Nie odpowiádaſz nic ná
to co tobie ći wymawiáią. A on milczał á

nic nieodpowiedział. Zásie nawyższy ká-
ptan pytał go y rzekł ie[illegible] . I ty [illegible] Krystus
syn bogá błogostáwionego. A Jesus [illegible]kł ie
mu. Ja iestem y vzrzyćie syná człowieczego
siedzącego ná práwicy mo[illegible]y bożey / y przy-
chodzącego z obłoki niebieskimi. A nawyssy
káptan rozdárssy odzienie swoie rzekł. I
coż iesscze żądamy świádkow? Słysseli[illegible]
bluźnienie. I co sie wam widzi? [illegible]
wssytcy skazáli go być winnego śm[illegible] I
náczeli niektorzy [illegible] plwáć [illegible] / y zakrywáć
oblicze [illegible] y possrikowáć [illegible] y mowić mu.
Prorokuy. A słudzy bili go pogębki. A
gdy był Piotr w páłacu nidole / przyssłá
iedná z dziewek nawyssego [illegible] ptená / á gdy
vzrzáłá Piotrá grzeiącego / wezrza[illegible] [illegible]m
rzekłá. A y tys był z Jesusem n[illegible] [illegible]ń-
skim. A on záp[illegible]ł mowiąc. A[illegible] iem
áni też znam co mowisz. I wyssze[illegible] [illegible]ecz
przed páłac / á kur zápiał. A gdy go zásie
vzrzáłá druga dziewká / náczęłá mowić
okołostoiącym / iż ten zonych iest. A on po-
wtore záprzał. A po máłym czásie zásie
ktorzy około stáli / mowili Piotrowi. Záiste

zonych iestes / bowiem oto y Galileyczyk ie-
stes. A on náczął sie przeklináć y przysię-
gáć / iż nieznam człowieká o ktorym mowi-
ćie. A nátychmiast zásie kur zápiał. I w-
spámiętał Piotr ná słowo ktore rzekł iemu
Jesus / pierwey niż kur dwá rázy zápoye /
trzy rázy sie mnie záprzysz. I náczął płá-
káć. A nátychmiast ráno vczyniwssy rá-
de nawyssy káptani z stárssymi y náuczo-
nymi y ze wssytką rádą związawssy Je-
susá / ieli y wydáli Piłatowi. I pytał go
Piłat. I tys krol żydowski. A on odpowie-
dáiąc rzekł iemu: Ty mowisz / I oskárżyli
go nawyssy káptani zwiela. A piłat zásie
pytał go mowiąc. Nieodpowiádasz nic?
Bácz iáko zwielu ćie oskarżáią. A Jesus
więcey nic nieodpowiedział ták iż sie dziwo
wał Piłat. A przez dzień święty zwykł był
wypusszczáć im iednego zwięzniow ktorego
bykoli prosili. A był ktory rzeczon Bárrá-
basz / ktory z wádliwymi był wsadzon / kto-
ry wsádzie vczynił był mężobóystwo. A
gdy wst[illegible]piłá tłusscza náczął ich pytáć iá-
ko záwsze czynił [illegible] A Piłat odpowiedá-

iącim rzekł. Chcećie iż pusscze wam kro...
żydowskiego. Bowiem wiedział iż dla zaż-
drośći wydáli go nawyssy kápłani. A bi-
skupowie pobudzili ludzie / iż by rádniey
Bárrabassá wypuśćił im. A Piłat zásie
odpowiedáiąc rzekł im. J coż chcećie iż-
bych vczynił krolowi żydowskiemu? A oni
zásie wołáli. Vkrzyżuy go. A Piłat mo-
wił im. J coż złego vczynił? A oni tym
więcey wołáli. Vkrzyżuy go. Piłat tedy
chcąc ludu dosyć vczynić / wypuśćił im
Bárrabassá / y dał Jesusá biczmi vbitego /
iżby był vkrzyżowan. A rycerze wiedli go
ná ganek ratusny / y zezwáli wssytek za-
stęp / y oblekli go wpáwłokę / á włożyli nań
vpłotwssy ćirniową koronę / y náczęli go
pozdráwiáć. Bądź pozdrowion krolu ży-
dowski. J bili głowę iego trzćiną / y plwá-
li nań / á klekáiąc ná koláná chwalili go.
A gdy go nágráli / zwlekli go z páwłoki / y
oblekli go w iego odzienie / y wywiedli go iż
by go vkrzyżowáli. J przypędzili przemiyá-
iącego niektorego Szymoná z Cyreny idą-
cego ze wśi / oycá Alexándrá y Rufá / iżby

...wiedli go ná mie-
...ż / co sie ...dá łysé miesce.
...mu pić zmirrą wino / á niepił.
...awssy go / rozdzielili odzienie ie
...c losy ná nie / iżby kto nieco
...godz: ná trzećia / y vkrzyżo-
... przyczyny iego ná-
... snim vkrzyżowáli
... práwicy / á drugiego
... spełniło sie pismo ktore mo
... wymi policzon iest. A przemi-
...nili go chwiciąc głowámi swy
...c. Wách ktory kázisz kośćioł bo
... dniach zá sie zbudujesz? Zbaw
... z stęp z krzyżá. Tákież y na-
...áni náś miewáiąc sie społem
...i mowili. Jne zbawiał / sam
... s krol żydow
...raz zstąpi skr... iż bychmy
...erzyli. A ći ... snim vkrzy-
...áiáli mu. ... gdy byłá ssosta
...y sie ćiemność po wssytkiey
...ewiątey god...ny. A dziewią-
... ...lkim gło-

ſem mowiąc. Heli [illegible] záb
ſie wykłáda. Bo[illegible]oy boże [illegible]
muś mię opuſcił? A niektorzy z[illegible]
iących ſłyſząc mowili. Oto Hel
ta. A bieżawſſy ieden á n[illegible]
kę octem/ á włożywſſy ná [illegible]
pić mowiąc. Dopuść ćie/ pátrza
przyidzie Heliaſz iżby go z iął. A
ſie wypuśćiwſſy wielki głos/ vm.
zaſłoná kośćielna rozdártá ſie n
od wirzchu áż nádoł. A widząc [illegible]
ry naprzećiw ſtał / iż ták wołáiąc
mowił. Záprawdę ten człowiek [illegible]
był. A óyły też tám niewiáſty zd
trząiąc/ miedzy ktorymi byłá M
gdálená / y Mária Jákubá m
y Jozefowá mátká y Sálom
był w Gálilei/ náśládowáli go/
mu/ á wiele inych ktore ſnim poſ
pity do Jeruzálem. Ewány[illegible]

A Gdy ſie ſtał wieczor iż b
wánie / ktore ieſt przed d
tym / przyſſedł Jozef do Ar
ſláchetny dwo[illegible] bo y or

a tam zgotuycie. A ſſedſſy nálezli iáko rze-
kł im/ y zgotowáli wielkę noc. A gdy byłá
godziná/ śiadł y dwánaśćie apoſtołow
ſnim/ y rzekł im. Z żądzą żądałem tey wiel
konocy pożywáć ſwámi/ przed tym niż
bych ćirpiał. Bowiem powiadam wam/ iż
od tychmiaſt niebędę iadł oney áż ſie ná-
pełni wkroleſtwie bożym. A wziąwſſy kie-
lich/ dzięki czynił y rzekł im. Bierzćie y dzie!
ć.. miedzy sobą. Bowię powiedam wam/
iż nie będę pił zrodzáiu máćice kroleſtwo
boże przyidzie. A wziąwſſy chleb dzięki czy-
nił/ y łamał y dał im ták mowiąc. Toć ieſt
ćiáło moie / ktore zá was będzie dano / to
czyńćie ná moię pámiątkę. Tákież y kie-
lich gdy wieczerzał/ mowiąc. Ten ći ieſt kie-
lich nowy teſtáment we krwi moiey / ktora
zá was będzie wylaná. A wſſákoż oto ręká
ktory mie wyda ſemną ieſt przy ſtole. A
ſyn człowieczy iáko náznámionowano ieſt
idzie. Ale záprawdę / biádá człowiekowi o-
nemu/ przez ktorego będzie wydan. A oni
náczęli ſſukáć miedzy ſobą / ktoryby był
znich / ktoryby to miał vczynić. Y ſtał ſie

5

miedzy imi roskyrk ktoryby sie znich wi-
dział wietssy. Y rzekł im. Krolowie ludu
pánuią nád nimi/ á ktorzy moc máią nád
nimi/ przetożonymi są zwáni. Ale wy nie-
ták. Ale ktory wietssy iest miedzy wámi/ nie
chay bedzie iáko mnieyssy. A ten ktory iest
ktory ma vprzedzáć/ iáko ten ktory ma słu-
żyć. Abowiem kto iest wietssy/ ktory siedzi/
czy ktory służy? Y zali nie ten ktory siedzi?
A ia wposrzodku was iestem/ iáko ten ktory
służy? A wy iesteście ktorzyście miesskáli
semną wpokusach moich. A ia zrządzam
wam/ iáko zrządził mnie oćiec moy krolest-
wo/ iżbyśćie iedli y pili ná stole moim wkro-
lestwie moiem/ á iżbyśćie siedzieli ná stol-
coch/ sądząc dwánaśćie pokolenia Izráel-
skiego. Y rzekł pan Szymunowi. Szymu-
nie/ oto ssátan żądał was/ iżby siał iáko
pssenicę. Alem ia prosił zá tobą/ iż by nie-
ustawáłá wiárá twoiá. A ty niegdy ná-
wroćiwssy sie potwirdzay bráty twoie. Kto
ry rzekł iemu. Pánie stobą gotowem/ y do
ćiemnice y ná śmierć idź. A on rzekł. Po-
wiádam tobie Pietrze/ nie zápoie dziś kur/

áż trzy rázy záprz... ...izes mie nie znał.
Y rzekł im. Gdym ...as słał krom worku
toboły y przez botow/ zali czego niedosta-
wáło wam? A oni rzekli. Nic. Przeto rzekł
im. Ale teraz ktory ma woreczek ma wziąć/
tákież y toboł. A ktory nie ma/ ma prze-
dáć suknie swoie/ y kupić sobie miecz. Bo-
wiem powiádam wam/ bo iessze ... co pi-
sano iest/ musi sie wypełnić we mnie. A że
ztymi policzon iest. Abowiem to co iest o
mnie koniec ma. A oni rzekli. Pánie oto
dwá mieczá tu. A on rzekł im. Dosyć iest
A wyssedssy ssedł podług zwyczáiu ná go-
rę oliwną. Y náśládowáli go y zwolenicy
A gdy przyssedł ná miesce/ rzekł im. Modl
ćie sie byśćie nie wessli wpokussenie. A on
oddaliwssy sie od nich iákoby kámienie zá-
ćisnąć. Y pokleknąwssy modlił sie rzekąc.
Oycze/ iesli chcesz oddal kielich ten odemnie
á wssákoż nie moiá wola/ ále twoiá nie-
chay bedzie. Y vkazał sie mu ánioł z nie-
bá potwirdzáiąc go. A będąc wboiu dłu-
żey sie modlił. Y stał sie pot iego iáko kro-
pie krwie płynące ná ziemię. A gdy wstał

zmodlitwy/ y przyſſedł do zwolenikow ſwo
ich/ nálazł ie ſpiące dla ſmetku. Y rzekł im
Y co ſpićie? Wſtańćie / modlćie ſie byśćie
niewſſli wpokuſſenie. A gdy to ieſſcze mo
wił/ Oto tłuſſcza/ á ktory był zwan Ju-
daſz/ ieden zedwunaśćie vprzedzał ie y przy-
bliżył ſie do Jeſuſá / iżby go pocáłował.
A Jeſus rzekł iemu. [illegible] pocáłowá-
niim ſyná człowieczego wydawaſz. A [illegible]
dząc ći ktorzy ſnim byli/ co miáło być rzekli
iemu. Pánie/ y mamy bić mieczem? Y v-
derzył ieden ſnich ſługę xiążęćiá káptań-
ſkiego/ y vćiął vcho iego práwe. A odpo-
wiedáiąc Jeſus rzekł. Niechay ćie áż do
tychmiaſt. A gdy ſie dotknął vchá ie°/ v-
zdrowił go. Y rzekł Jeſus ktym ktorzy pon
przyſſli do xiążąt káptáńſkich y przełożo-
nych kośćiołá y ſtárſſych. Jákoby ná ło-
trá wyſſliśćie zmieczmi y z włoczniámi/
gdyżem záwżdy ſwámi był w kośćiele / á
nie wyćiągneliśćie rąk ná mie. Alec tá ieſt
godziná wáſſá y moc ćiemnośći. A iąwſſy
go wiedli do domu xiążęćiá káptáńſkiego.
A Piotr náſládował go zdáleká / á gdy

niektory: [illegible]
z onym b[illegible]
Y rzekł Piotr [illegible]
wiß. A nátychmiaſt [illegible]
kur zápiał. A obroćiwſſy
ná Piotrá / y wſpámiętał Pi[illegible]
páńſkie iáko rzekł / iż dźiewiey niż [illegible] zá-
poie trzy rázy ſie mnie záprzyß. A wyſſedł
precz Piotr / płákał gorzko. A mężowie kto
rzy trzymáli onego / nágráwáli go bijąc.
Y zákryli oczy ie[go] / y bili woblicze ie[go] / y py-
táli go mowiąc Proroku y nam kto ieſt kto
ry ćie vderzył. Y wiele in[szeg]o bluznienia mo
wili przećiw iemu. A gdy był dźień, zeſſli
ſie ſtárſſy z ludu y xiążetá kápłáńſkie y te[illegible]

...y z vſſi ie-
...ſć ich/ wie
...go oſkárżáć
...nálezli odwrácáiącego
...ącego dań dáwáć Ce-
...powiádáiącego ſie być kryſtu-
ſem krolem. A Piłat pytał go rzekąc. A tyś
krol żydowſki. A on odpowiádáiąc rzekł.
Ty mowiß. Y rzekł Piłat do kśiążąt ká-
płáńſkich/ y ku ktuſſczey. Nienáyduie żad-
ney przyczyny wtym człowiecze. A oni tym
...więcey vśilowáli rzeknąc. Poruſſył lud
...náuczáiąc po wſſytkiey żydowſkiey ziemi/
począwſſy od Gálileiey áż tu. A Piłat ſły-
ſſąc Gálileą/ pytał ieſtliby człowiek z Gá-

Wypisano w r. 1921 w Bibl. Kosmel. Arcybisk. we Lwowie z okładki książki sygnowanej $\overline{X}$. E. 2 (inkun. H × 6515)

15/X 1924

A. Pieckarki

motyw ← Norymberga rob. ann. 1147

 ← Norymberga, rob. ann 1147

 ← por. Norymberga, ann 1147